

DE REFORMATIE

Weekblad tot ontwikkeling van het Gereformeerde leven

Onder redactie van Vrijbouter (en buiten die van K. S.)

Medewerkers: L. J. G.; H. H. v. d. L.; Lustrator; R. v. R.; W. S.; M. v. d. W.; G. Z. en vele anderen die wel graag wilden, maar niet durfden of niet gevraagd zijn.

Openingswoord van de redactie

Hier volgt een redactionele verantwoording, want de waarheid luistert nauw, inzake de vier pagina's, die hier gepresenteerd worden.

Onder de zeer pluriforme modellen papier, waarop „K. S.“, in zijn strijd om Woord en Kerk, zijn (meestal) hiëroglifische krabbels pleegt neer te schrijven, dewelke hij bedoeld te zijn de (altijd) hiëratische kopij voor „DE REFORMATIE“ (men zie, méér willende weten, de binnenzijde van deze pagina's) bevond zich, om juist te zijn, nu stipt twee weken geleden (daarmede bedoelen we niet het moment, dat wij dit schrijven, doch het oogenblik, waarop onze geachte lezers (en de niet minder geachte lezeressen) dit schrift gedrukt onder de oogen krijgen) bij de kattebelletjes, die soms deze „kopij“ vergezellen, een den schrijver typerend krabbeltje, dat eigenlijk niet bedoeld was als afbouw van het Jubileumnummer den Reformatie-lezers voor te zetten; maar zeer blijkbaar voor het keukenpersoneel bestemd was, dat achter gesloten deuren „De Reformatie“ iedere week, wat men noemt: „opmaakt“; (is dit een pictoralen zin of niet?).

Hier volgt het:

*Graag even
afdruk of
zo iets zo
cliché's
Jubileum -
nummer.
Plus wat anders
die ik niet
reep opzij
K. S.*

hetwelk, in leesbaar nederlandsch vertaald zijnde, zeggen wil:

„Graag even afdruk of zoo iets van de cliché's Jubileum-nummer, plus van de artikelen, die ik zelf niet opzond, K. S.“

Wij hebben, toen ons dit krabbeltje onder de oogen kwam en dat we vlot lezen konden (zoo veel aanpassingsvermogen krijgt de mensch op den duur) geen oogenblik geweteld tusschen „ja“ en „neen“.

We hebben enkel maar een oogenblik geglimlacht en gemompeld: Bezet bezit, Professor!

Want ons plan was al lang en zeer definitief vastgesteld: er komt minstens één blad van minstens vier pagina's, waarvan de Hoofdredacteur te voren, niet slechts geen artikel, maar zelfs geen letter, laat staan een cliché, te zien krijgt.

En dat wij hier volstrekt met geen looze kalk pleisterden, mogen de lezer en lezeres beoordeelen, die deze vier pagina's thans voor zich zien. Wij moesten een blad van vier pagina's hebben, dat buiten de ver-

antwoordelijkheid van „K. S.“ bleef en op vrijboutermanier gevuld kon worden.

En we wenschten daarvan geen duimbreed af te wijken.

Ons dunkt: dat mag wel eens zoo één keer in de vijf en twintig jaren.

Op de vraag: is er een tusschentoeestand als deze, ten aanzien van, en in verband met, een scribent, die zoo subtiel weet te onderscheiden tusschen eerste en tweede hands gezag, wel aanvaardbaar en verantwoord, moge geantwoord worden, dat, wanneer wij iets, al is het dan ook maar een nagelschrapsel weten van de Begriffsgeschiede des Paradoxon, deze, wat men zou kunnen noemen paradoxale figuur in ons optreden wel terdige verantwoord is. Immers het grondwoord, gevormd uit het „para“ (voorbij), en het „dóxa“ (meening), wil hier niets anders zeggen dan: wat buiten de meening gaat, strijdt met wat men verwacht had. En als zoodanig moet de paradox wel eens een rechtmatige plaats gegund worden, wil men er kop of staart aan kunnen vastmaken. En wie het hier al te mistig mocht gaan worden, trooste zich met het feit, dat er altijd licht in den rook aanwezig is. Men verdenke ons bij deze verantwoording niet van gereformeerd farizeïsme, want ofschoon allen valschen roem beschaaft, wenschen wij ons toch gaarne daarvan vrij te pleiten.

Men zou ook deze vraag kunnen stellen: wat bedoelt hij dan met deze redactionele vrijbouterij: opwekking of ophietsing?

Wij mogen daarop zonder eenige aarzeling direct antwoorden: we wenschen tegen geen enkelen prijs een hoornstoot tegen Assen, laat staan tegen Kampen te ondernemen, evenmin als het onze bedoeling kan zijn goud, wierook en myrrhe naar deze merkwaardige stad te dragen. Trouwens bij Dichters en Schriftgeleerden, althans bij die van de ware soort, bereikt men daar niets, of het tegenovergestelde van zijn bedoeling, mede.

En zoo men met deze negatieve beantwoording van een, we bekennen het, redelijke vraag, geen genoegen kan nemen, dan voegen wij er aan toe: vind uw antwoord in de navolgende bijdragen.

En zoo hebben wij ons dus geen zier van het boven afgedrukte kattebelletje aangetrokken.

Trouwens, de kop van dit blad is een reproductie van den kop van het eerste nummer, jaargang nummer één. We hebben dien eersten kop er nog eens op nageslagen en bevonden, dat de naam van „K. S.“ daar niet bij de redacteurs vermeld staat. Daar staan de volgende namen: Prof. Dr F. J. J. Buijtenendijk; Dr K. Dijk; Dr V. Hepp; Dr B. Wielenga, maar daar staat géén „K. S.“ bij. Wel treft men den naam van K. S. aan onder de lange rij van medewerkers, maar daar staat hij opgetekend als: „De K. Schilder, Gorinchem“. En we kennen tegenwoordig wel een Ds H. J. Schilder, maar geen Ds K. Schilder; wel een Prof. K. Schilder, maar dié woont weer niet daar, waar Maas en Waal tezamen vloeien, doch ergens aan een IJssel.

En zoo hebben we dus met dit motief, zij het niet uit de kraamkamer van „42“ maar dan toch uit het geboortehuis van 1920, als „t puntje bij t paaltje“ komt, vrij spel, (waarbij het lijnenspel contrabande blijve), en doen alsof dit kattebelletje lucht is en vreezen geen critiek uit de „kraamkamer“ der opposenten en over het „skandalon“, dat misschien een enkele, wat al te achterdochtige, meent te kunnen ontdekken, zwijgen we verder in liefde in de aanschouwing van wat Darbisten noch Vrijmetselarij ooit zullen kunnen zien, zoo zij zich niet tot ware Kerktal en Leven bekeeren, n.l. tot de heerlijkheid van de toekomstige beweging aller dingen, waarop immers „De Reformatie“ nu 25 jaren, in groote trouw aan „Ons aller Moeder“, de aandacht heeft mogen vestigen.

En nu verwacht men in deze vier vrijbouterige pagina's geen zwaarwichtige beschouwingen over theorie en praktijk in de predikantsopleiding, noch diepzinnige verhandelingen over of een bijdrage in: onze verhouding tot het tooneel; op de vraag: tegenstrijdigheden in

den Bijbel? verwacht men hier niet het antwoord.

Wij willen niets anders dan een innerlijke roepstem beantwoorden (men oordeele daarbij niet te hard over den misschien-naïeven Christenmensch in dezen), dewelke vroeg: verklap ons eens iets van een zijde van den man, die reeds zoo lange jaren zijn pen besteedde in den dienst zijns HEEREN en op de vraag van den modernen mensch: Eros of Christus? nooit het antwoord schuldig bleef, een zijde, die deze man, óók „Anno DOMINI 1950“, het jaar van ons herdenken, zoo graag verborgen zou willen houden, hetgeen uit boven geciteerde en geclicheerde kattebelletje weer eens, naar wij vermoeden, mocht blijken.

RUDOLF VAN REEST.

Epieikeia

Neen, we willen met dit opschrift niet geleerd gaan doen, nu we iets gaan schrijven over „De Reformatie“-kopij. Want ten eerste „staat“ het niet om in „De Reformatie“ geleerd te schrijven, en ten tweede kunnen we het niet.

Maar we kozen dit opschrift, omdat we onlangs door dit woord „erbij bepaald werden“ hoeveel misverstand er bestaat zoowel ten aanzien van „De Reformatie“-kopij - quantiteit als van haar qualiteit.

We zullen U zeggen hoe we aan dit woord komen, want U begrijpt, dat we dit niet van onszelf hebben. We hoorden het tot voor kort uit den mond van ds Visee, den U allen welbekenden pastor uit Kampen. Ds Visee genoot n.l. de eer om een zeer illustre gezelschap (we waren zelf ook aanwezig!) aangenamen bezit te houden. Wat hem overigens wel toevertrouwd is. Onder dat gezelschap bevond zich ook prof. Schilder. En juist met het oog op dien gast was het, dat ds Visee een speech hield over het begrip „epieikeia“, of liever: enkele notities gaf over dit woord. Want, zoo zei hij, het was niet zijn bedoeling een uitputtende verhandeling van dit woord te geven, maar om K. S. aan „Reformatie“-kopij te helpen. Door zijn opmerkingen gestimuleerd, zou K. S. dan weer eens een onderwerp hebben om over te schrijven. Nu, we moeten zeggen, dat het ook wel de moeite waard was, wat ds Visee over dit onderwerp kwam op te merken, al hebben we er niet alles van begrepen. Het woord zelf wil overigens niet méér zeggen dan: bescheidenheid, betamelijkheid; daar steekt verder, gelooven we, niets achter.

Echter bleek ons, en dat is het waar het ons nu eigenlijk om te doen is, dat er niet slechts bij „den gewonen man“, doch ook bij „den buiten-gewonen man“, veel misverstand bestaat ten aanzien van de wekelijksche „Reformatie“-kopij van de hand van prof. Schilder. Immers liet ds Visee in die oratie eigenlijk voorkomen, alsof K. S. niet weten zou waarover hij heeft te schrijven. Alsof het iedere week stukt met de kopij-levering. En al waardeeren we zijn poging tot ontleding van het begrip epieikeia of te wel betamelijkheid, we vonden het niet betamelijk dat ds Visee zich juist tot K. S. richtte met zijn verhandeling. We zouden hieruit haast moeten concluderen, dat ds Visee een zeer bescheiden lezer van „De Reformatie“ is. Want als hij „De Reformatie“ wekelijks goed las, zou hij opgemerkt hebben, dat K. S. nooit ontbreekt. Maar dat er wel anderen zijn, die wel eens ontbreken. Het zou beter geweest zijn als ds Visee aan dezulken enkele van zijn ideeën aan de hand gedaan had. B.v. aan D. E. C. Maar die zal hij niet kennen. We weten ook niet of D. E. C. in dat gezelschap aanwezig geweest is. We hopen het maar. En anders hopen we, dat D. E. C. deze regels zal lezen. En eens met ds Visee gaat praten, om door hem geïnspireerd te worden.

Maar om nu op die quantiteit van K. S. „Reformatie“-kopij terug te komen, die is, dit ter pastor's geruststelling, iedere week formidabel. En het moet ook altijd allemaal mee. Op de meeste stukken staat met dik rood en met kapitale letters „SPOED“. En als dat er niet op staat, staat er toch zoo iets op als „BESLIST DEZE WEEK“. Elk stuk heeft zoodoende haast. Waarom we soms een „Reformatie“ van elastiek wenschen. Die